Лабораторія законодавчих ініціатив

Концепція проєкту Закону «Про органи правопорядку»

червень 2026 року

I. Опис проблеми

Дорожня карта з питань верховенства права, Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку[1] як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки та Урядовий План заходів до нього передбачають уніфікацію правових засад організації системи органів правопорядку зі встановленням критеріїв розмежування напрямів діяльності, яку здійснюють органи правопорядку та інші державні органи, на основі виключної функціональної спрямованості. Аналогічний захід визначений і в Дорожній карті з питань верховенства права.[2]

Ідеться про розроблення та прийняття Закону «Про органи правопорядку», яким має бути визначено:

1) систему органів правопорядку;

2) уніфікацію засад їх організації та функціонування, основні критерії розмежування їхньої компетенції та напрями діяльності;

3) закріплення в їхній діяльності принципів доброчесності, гендерної рівності та недискримінації;

4) розбудову їхніх аналітичних спроможностей (кримінальний аналіз, ILP-модель);

5) закріплення їхньої інституційної незалежності, належного рівня фінансового та матеріально-технічного забезпечення; встановлення гарантій соціально-правового захисту працівників органів правопорядку;

6) форми міжвідомчої взаємодії та координації між органами правопорядку та прокуратурою, зокрема інформаційної, а також взаємодії з іншими органами державної влади та місцевого самоврядування.

Крім того, документи державної політики в частині реформи всіх органів правопорядку передбачають удосконалення механізмів внутрішнього контролю та запобігання корупції, застосування єдиних критеріїв і стандартів доброчесності для перевірки співробітників усіх органів правопорядку, а також їхнього постійного моніторингу; впровадження єдиних етичних принципів для співробітників органів правопорядку.

1 Захід 1.1.1 Плану заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки. Розпорядження КМУ від 23 серпня 2024 р. № 792-р. Строк виконання: II квартал 2025 року.

2 Захід 4.3.1.5 Дорожньої карти з питань верховенства права : Розпорядження КМУ від 14 травня 2025 р. № 475-р. Строк виконання: II квартал 2026 року.

Вказані заходи спрямовані на розв'язання проблем, пов'язаних із дублюванням функцій, на чіткіше розмежування повноважень органів правопорядку, на посилення незалежності цих органів, підвищення їхньої ефективності, удосконалення механізмів взаємодії та правових і соціальних гарантій для їхніх працівників.

II. Пропозиції до Закону України «Про органи правопорядку»

2.1. ВИЗНАЧЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПОНЯТЬ

Протягом кількох десятиліть в юридичній науці[3] тривають дискусії щодо змісту і співвідношення поняття *правоохоронні органи* та *органи правопорядку*, які загострилися після внесення змін до Конституції України 2016 року[4]. Тоді поняття органи правопорядку з'явилося в тексті Основного Закону як об'єкт прокурорського нагляду — відповідно до нових функцій прокуратури вона здійснює нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями *органів правопорядку* (ст. 131-1 Конституції України).

З огляду на це, можна зробити висновок, що органи правопорядку відповідно до конституційних функцій прокуратури *наділені повноваженнями здійснювати негласні та інші слідчі й розшукові дії*. Отже, з позиції конституційного регулювання до органів правопорядку насамперед належать органи, які мають повноваження здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень та негласні слідчі (розшукові) дії, визначені КПК України (ст. 41, 216 КПК України) та Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» (ст. 5 Закону) відповідно.

Водночас в Розділі I Конституції України вживається поняття правоохоронні органи: «забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом» (ст. 17 Конституції). Проте таке формулювання радше є артефактом застарілої термінології, на що вказують дві обставини: 1) згадка правоохоронних органів відбувається у загальному розділі Конституції в контексті національної безпеки, а не в спеціаль-

3 Напр.: Лапкін А.В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. С. 98, 122–123, 287; Тарасенко О.С. До поняття правоохоронні органи України. Науковий вісник публічного та приватного права. Вип. 3, 2025. С. 246–260; Столітній А.В. Законодавчі колізії визначення «органів правопорядку» та «правоохоронних органів» у контексті прокурорського нагляду: шляхи уніфікації термінології. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. №1. С. 27–31 та ін.

4 Закон № 1401-VIII від 02.06.2016.

них положеннях, присвячених питанню діяльності органів виконавчої влади та правосуддя; 2) внесення змін до Розділу I Конституції вкрай складне, безпрецедентне і, власне, майже неможливе[5], тому що цей розділ визначає загальні засади устрою держави, а зміни до Основного Закону, що вносилися після 2014 року, спрямовані передусім на реформу системи правосуддя та визначення євроінтеграційного і євроатлантичного курсу держави.

Серед юристів-практиків часто можна зустріти посилання на Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», у якому нібито визначено перелік *правоохоронних органів*. Проте в цьому Законі прямо зазначено, що наведений у ньому перелік може застосовуватися лише *для цілей регулювання цим Законом*, відповідно до якого: «правоохоронні органи — органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, Бюро економічної безпеки України, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції» (ч. 1 ст. 2 Закону).

Проблемним є, по-перше, той факт, що це поняття застосовується саме для цілей цього Закону, про що прямо вказано в його тексті; по-друге, те, що відсутній чіткий критерій, за яким саме ці органи віднесено до переліку; по-третє, цей перелік не є вичерпним, а визначення правоохоронних органів через правозастосовні та правоохоронні функції взагалі розширює його до повної невизначеності через повторюваність ознак і предмету визначення. Правоохоронні органи не можуть визначатись як органи, що виконують правоохоронні функції, адже це визначення нічого не додає до змісту поняття і не дає змоги зрозуміти, в чому полягають такі функції.

Правоохоронна функція — це вкрай широке поняття, до якого в теорії відносять не тільки будь-яку діяльність органів влади із застосуванням норм права, а подекуди й діяльність будь-якої людини, яка підкоряється правовим нормам, отже, застосовує їх. Іншими словами, посилання на визначення, наведене у Законі «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», неможливе за жодних умов, крім випадків розв'язання практичних питань застосування його положень. До того ж, юридична невизначеність переліку правоохоронних органів дезорієнтує[6].

5 Законопроєкт про внесення змін до розділу I «Загальні засади», розділу III «Вибори. Референдум» і розділу XIII «Внесення змін до Конституції України» подається до Верховної Ради України Президентом України або не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України і, за умови його прийняття не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, затверджується всеукраїнським референдумом, який призначається Президентом України (ст. 156 Конституції України). В історії чинної Конституції України випадки внесення змін до Розділу I невідомі.

6 Біла книга деполітизації органів правопорядку та прокуратури: призначення/звільнення керівництва / Крапивін Є.О. // Центр політико-правових реформ. Київ : ФОП Буря О.Д., 2023. С. 46.

Верховний Суд у 2023 році розв'язав виключну правову проблему, яка полягає у відсутності на законодавчому рівні та в судовій практиці чітких критеріїв визначення понять «правоохоронний орган» і «працівник правоохоронного органу», що призвело до неоднакового застосування норм матеріального і процесуального права, а також вкрай негативно впливало на реалізацію принципу правової визначеності. Предметом неоднорідної судової практики було визначення суб'єкта посягання, який користується підвищеним захистом з боку держави (працівник правоохоронного органу), у відповідних складах кримінальних правопорушень[7].

Згідно з правовою позицією Верховного Суду у справі № 633/195/17 (провадження № 13-39 кс 23)[8], до *правоохоронних органів слід* відносити: 1) органи державної влади, визначені в законах України як правоохоронні чи 2) такі, що здійснюють закріплену за ними на законодавчому рівні правоохоронну функцію. Розв'язуючи питання про те, чи є особа працівником правоохоронного органу, необхідно виходити із системного аналізу: положень Конституції України, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, нормативно-правових актів, які регулюють правовий статус того чи іншого органу державної влади, з яким особа перебуває у трудових чи службових відносинах; повноважень працівника згідно з його посадовою інструкцією, які передбачають реалізацію правоохоронної функції, зокрема вжиття визначених законом превентивних заходів і заходів примусу, а також передбачених кримінальним процесуальним законодавством і законодавством про адміністративні правопорушення заходів; законодавства про пенсійне забезпечення відповідної категорії працівників.

Також варто звернути увагу на розробки допоміжних органів Парламенту. У 2024 році Дослідницька служба Верховної Ради України опублікувала документ під назвою «Наукова концепція законодавчого забезпечення діяльності органів правопорядку України»[9]. У ньому слушно зазначається, що наявна ситуація концептуальної та законодавчої невизначеності поняття, основоположних засад, статусу, завдань і функцій органів правопорядку як окремої автономної системи, їхнього розмежування з іншими державними органами, які виконують суміжні функції, негативно впливає на стан протидії злочинності та результативність відповідної державної політики в цій сфері. Як наслідок, вказана правова невизначеність призводить до неузгодженості та розбалансованості в роботі відповідних державних установ, неефективного виконання ними своїх функціональних повноважень та внаслідок цього — незабезпечення гарантій захисту громадян від кримінальних та інших протиправних посяг-

7 Працівника правоохоронного органу названо потерпілим від таких кримінальних правопорушень, як опір (ст. 342 КК України), втручання в діяльність (ст. 343 КК України), погроза або насильство (ст. 345 КК України), умисне знищення або пошкодження майна (ст. 347 КК України), посягання на життя (ст. 348 КК України), захоплення як заручника (ст. 349 КК України), невжиття заходів безпеки (ст. 380 КК України).

8 Постанова Великої Палати Верховного Суду у справі № 633/195/17 (провадження № 13-39 кс 23) від 30.08.2023.

9 Наукова концепція законодавчого забезпечення діяльності органів правопорядку України. Дослідницька служба Верховної Ради України. 2024.

ган, недотримання принципу верховенства права, невиконання державними органами основного завдання щодо охорони конституційних прав та свобод людини і громадянина.

Загалом недосконале правове регулювання негативно впливає на визначення статусу того чи іншого державного органу, його місця у системі органів державної влади, призводить до неоднорідної правозастосовної практики, зокрема у кримінальних провадженнях щодо правопорушень проти авторитету органів державної влади.

На наш погляд, найпродуктивнішим підходом у розмежуванні понять правоохоронні органи та органи правопорядку є **функціональний підхід, який спирається на основні завдання та функції відповідних органів,** цілком узгоджується з положеннями Конституції України та відповідає положенням Дорожньої карти з питань верховенства права, Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки та Урядового Плану заходів до нього.

Такий підхід дає змогу визначити:

1) співвідношення вказаних понять. Найдоцільнішим видається розрізняти поняття *правоохоронні органи* та органи правопорядку як родове і видове (будь-який орган правопорядку є правоохоронним органом, але не кожен правоохоронний орган може бути віднесений до органів правопорядку);

2) критерії віднесення певного державного органу до категорії правоохоронних, серед яких можна виокремити *функції* та відповідні *повноваження*, а саме:

→ *функції:* захист прав і свобод людини, суспільства і держави від протиправних посягань; охорона громадського порядку; забезпечення громадської та національної безпеки;

→ *повноваження:* запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень; здійснення оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій; застосування від імені держави заходів прямого примусу, включно із застосуванням вогнепальної зброї.

2.2. ПОНЯТТЯ «ОРГАН ПРАВОПОРЯДКУ» ТА ЙОГО ОЗНАКИ

Правовий порядок (правопорядок) — термін, який широко використовується як юридичною наукою, так і національним та міжнародним правом. Так, у ч. 1 ст. 19 Конституції України визначено, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Отже, правовий порядок — це фактичний стан упорядкованості суспільних відносин за допомогою юридичних засобів[10]. В останньому реченні практично акцентується на трьох складових цього поняття: а) праві; б) примусі; в) порядку. Тобто в усіх випадках так чи інакше йдеться про **примусове застосування закону для захисту правопорядку з боку органів його охорони[11].**

З огляду на це пропонується така дефініція:

Органи правопорядку — центральні органи виконавчої влади та структурні підрозділи державних органів і військових формувань, основними функціями яких відповідно до законів є захист прав і свобод людини, суспільства і держави від протиправних посягань, охорона громадського порядку, забезпечення громадської та національної безпеки.

Основними ознаками органів правопорядку можна вважати такі:

- реалізація функцій із захисту прав і свобод людини, суспільства і держави від протиправних посягань, охорони громадського порядку, забезпечення громадської та національної безпеки;

- організація і порядок діяльності таких органів, їхній адміністративно-правовий статус визначаються законом;

- приналежність до сектору безпеки і оборони;

- повноваження щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування кримінальних правопорушень;

- повноваження здійснювати оперативно-розшукову діяльність/негласні слідчі (розшукові) дії;

- право застосовувати прямий примус на підставі та у випадках, визначених законом, включно із правом на застосування вогнепальної зброї;

10 Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О.В. Петришин, С.П. Погребняк, В.С. Смородинський та ін.; за редакцією О.В. Петришина. Харків, Право, 2014. С. 337.

11 Руденко М.В., Шайтуро О.П. Щодо визначення поняття «органи правопорядку» // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО». Випуск 23, 2017 р. С. 159.

- наявність контролю з боку органів прокуратури за діяльністю таких органів щодо протидії правопорушенням і здійснення негласних та інших слідчих і розшукових дій органів правопорядку.

2.3. ПРЕДМЕТ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАКОНУ

На відповідність наведеним вище ознакам були проаналізовані державні органи та військові формування, які б могли бути віднесені до органів правопорядку (або на чиї підрозділи міг би поширюватися відповідний закон), а саме: Національна поліція України (НПУ); Державне бюро розслідувань (ДБР); Національне антикорупційне бюро України (НАБУ); Бюро економічної безпеки України (БЕБ); Служба безпеки України (СБУ); Державна прикордонна служба України (Держприкордонслужба); Служба зовнішньої розвідки України (СЗР); Управління державної охорони України (УДО); органи і установи виконання покарань та слідчі ізолятори Державної кримінально-виконавчої служби України (ДКВС); розвідувальний орган Міністерства оборони України (ГУР МО); Військова служба правопорядку ЗСУ (ВСП ЗСУ); підрозділи Національної гвардії України (НГУ); Державна митна служба (Держмитслужба); Служба судової охорони (ССО)*.

* Результати аналізу функцій і повноважень державних органів та військових формувань, які б могли бути віднесені до органів правопорядку

Для формування переліку органів і військових формувань за основу взято положення ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України, законів України «Про національну безпеку України», «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки та Урядового Плану заходів до нього.

Відповідність вказаним вище ознакам встановлюється на основі положень законів України, які регулюють діяльність цих органів.

Крім того, у процесі аналізу були виявлені окремі недоліки законодавства, які потребуватимуть усунення.

2.3.1. Статус державних органів

Статус центрального органу виконавчої влади мають: НПУ, БЕБ[12], ДКВС, Держмитслужба, а НАБУ є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом. Ці органи відповідно до законодавства віднесені до виконавчої гілки влади.

12 У Верховній Раді України зареєстрований проєкт Закону № 14207-1 від 27.11.2025 «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення правового регулювання діяльності Бюро економічної безпеки України», що пропонує визначити БЕБ як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом.

ДБР — правоохоронний орган, УДО і Держприкордонслужба — правоохоронні органи спеціального призначення. Держприкордонслужба відповідно до Закону України «Про розвідку» віднесена також до розвідувальних органів.

СБУ має статус державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями.

ССО — державний орган у системі правосуддя.

СЗР визначений як розвідувальний орган зі статусом окремого державного органу, який не є органом виконавчої влади.

НГУ є військовим формуванням з правоохоронними функціями, а ВСП ЗСУ — спеціальне правоохоронне формування у складі Збройних Сил.

Статус центрального органу виконавчої влади означає, що такі органи утворюються відповідно до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», а також цей Закон поширюється на їхню діяльність у частині, що не суперечить спеціальним законам. Відповідно до ст. 16 центральні органи виконавчої влади утворюються для виконання окремих функцій з реалізації державної політики. Їхня діяльність спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через відповідне міністерство. Спеціальний статус центрального органу виконавчої влади передбачає спеціальний порядок формування складу такого органу (якщо він колегіальний) або спеціальний порядок призначення його керівника, а також особливу форму взаємодії з Урядом.

Поняття «державний орган» має широке значення і є узагальнювальним. У Законі України «Про запобігання корупції» визначено, що це поняття має таке значення: орган державної влади, зокрема колегіальний державний орган, інший суб'єкт публічного права, незалежно від наявності статусу юридичної особи, якому згідно із законодавством надані повноваження здійснювати від імені держави владні управлінські функції, юрисдикція якого поширюється на всю територію України або на окрему адміністративно-територіальну одиницю. Таким чином, цим поняттям охоплюються органи законодавчої, виконавчої і судової влади.

2.3.2. Функції та завдання

У законах, які регулюють діяльність державних органів і військових формувань, включених до переліку, спостерігається різний підхід до визначення функцій та завдань цих органів, а також до змісту самих по-

нять «завдання» і «функція». Однак **переважає підхід, за якого функцією органу виступає його головне призначення, а завданнями є конкретні напрями діяльності.**

Захист прав і свобод людини, суспільства і держави від протиправних посягань, по суті, є функцією всіх органів переліку. Водночас під таким захистом мається на увазі забезпечення права на життя, свободу, недоторканність, особисту безпеку та приватну власність, запобігання злочинності, боротьба з тероризмом та організованою злочинністю, охорона суверенітету, територіальної цілісності держави та недоторканності її кордонів.

Забезпечення громадської та національної безпеки також віднесене до функцій усіх державних органів переліку.

Водночас *національна безпека* — це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз[13].

Громадська безпека і порядок — захищеність життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина, забезпечення яких є пріоритетним завданням діяльності сил безпеки, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних інтересів від впливу загроз[14].

П'ять органів з переліку мають повноваження провадити досудове розслідування: НПУ, ДБР, НАБУ, БЕБ, СБУ. Здійснювати оперативно-розшукову діяльність, крім цих п'яти органів, також можуть: Держприкордонслужба, СЗР, УДО, ДКВС і ГУР МО. З огляду на положення ст. 131-1 Конституції України, усі ці органи є об'єктом контролю з боку органів прокуратури. Однак **СЗР та ГУР МО не можуть бути віднесені до органів правопорядку, оскільки їхньою основною функцією є розвідувальна, а не правоохоронна діяльність**.

Усі органи переліку мають право на застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї на підставах та у випадках, визначених законом. Водночас положення законів, які регулюють діяльність ДБР, НАБУ, БЕБ, СЗР, УДО, ДКВС, ГУР МО, НГУ та ССО, мають бланкетний характер і відсилають до відповідних положень Закону України «Про Національну поліцію».

13 Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII «Про національну безпеку України».

14 Порядок проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 507.

2.3.3. Приналежність до сектору безпеки і оборони

До сектору безпеки й оборони відповідно до Закону України «Про національну безпеку України» не віднесено ДБР, НАБУ, БЕБ, ДКВС, Держмитслужбу.

Три органи з перелічених мають майже ідентичний правовий статус: НАБУ, БЕБ і ДБР, однак невключення їх до сектору безпеки і оборони, на нашу думку, є помилковим.

Відповідно до Закону України «Про національну безпеку України» сектор безпеки і оборони — це система органів державної влади, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту, оборонно-промислового комплексу України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним контролем і відповідно до Конституції та законів України за функціональним призначенням спрямована на захист національних інтересів України від загроз, а також громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України.

Отже, важливим критерієм віднесення того чи іншого державного органу до сектору безпеки є функціональна спрямованість на захист національних інтересів держави від загроз.

Національні інтереси України — це життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян.

Відповідно, *загрози національній безпеці України* — це явища, тенденції і чинники, що унеможливлюють чи ускладнюють або можуть унеможливити чи ускладнити реалізацію національних інтересів та збереження національних цінностей України. До таких загроз належить і злочинність.

ДБР, НАБУ, БЕБ утворені для протидії окремим категоріям кримінальних правопорушень. Ба більше, у Законі «Про Національне антикорупційне бюро України» зазначено, що цей орган протидіє корупційним та іншим кримінальним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять *загрозу національній безпеці*. Відповідно до Закону «Про Бюро економічної безпеки України» цей ор-

ган покликаний протидіяти *загрозам економічній безпеці України*, яка є складовою безпеки національної. Отже, ДБР, НАБУ і БЕБ мають бути віднесені до сектору безпеки і оборони як сили безпеки.

2.3.4. Органи правопорядку і перелік питань, які будуть регулюватися Законом

На основі проведеного аналізу пропонується віднести до органів правопорядку:

а) такі органи державної влади (положення Закону України «Про органи правопорядку» поширюються на них повністю):

- Національну поліцію України;
- Державне бюро розслідувань;
- Національне антикорупційне бюро України;
- Бюро економічної безпеки України.

б) структурні підрозділи таких державних органів і військових формувань, на які положення Закону України «Про органи правопорядку» поширюються частково:

- Служби безпеки України;
- Державної прикордонної служби України;
- Управління державної охорони України;
- Державної кримінально-виконавчої служби України;
- Національної гвардії України;
- Державної митної служби;
- Військової служби правопорядку ЗСУ;
- Служби судової охорони.

У перспективі до переліку органів правопорядку (на які положення Закону поширюються в повному обсязі) можуть бути додані Державне бюро військової юстиції[15], а також митниця.

До предмета регулювання Закону «Про органи правопорядку» пропонується віднести такі питання:

1) поняття органу правопорядку та інші дефініції, пов'язані з діяльністю таких органів;

2) організаційно-правовий статус органів правопорядку, особливості спеціального статусу в системі виконавчої влади;

3) вичерпний перелік органів правопорядку;

4) засади діяльності органів правопорядку (принципи діяльності, функції, повноваження, завдання, гарантії незалежності, засади організації, типова структура, загальна штатна чисельність кожного органу);

5) засади аналітичної діяльності, включно з використанням ILP-моделі, врахування кримінальної політики в діяльності органів правопорядку, застосування системи SOCTA та IOCTA, проведення регулярного оцінювання стану злочинності (crime survey, victimology survey) та довіри громадян до цих органів (включно з відчуттям безпеки як ключовою складовою довіри) тощо;

6) засади служби в органах правопорядку (засади і порядок призначення керівників, вимоги до кандидатів, строки повноважень керівників, підстави і порядок дострокового припинення їхніх повноважень; перелік типових посад (детектив, аналітик); порядок призначення та звільнення працівників, вимоги до кандидатів на посади, загальні засади носіння однострою, загальні засади присвоєння спеціальних звань, соціальний захист, гарантії матеріального забезпечення);

7) підстави і порядок застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї;

15 Детальніше див.: аналітичний документ «Військова юстиція в Україні. Зелена книга».

Проєкт Митного кодексу України № 15295 від 03.06.2026.

8) засади міжнародної і міжвідомчої взаємодії та координації діяльності органів правопорядку (принципи, засади координації та взаємодії, роль МВС, порядок і форми взаємодії, особливості взаємодії органів правопорядку під час дії воєнного стану);

9) засади доброчесності та професійної етики працівників органів правопорядку (зокрема етичні засади взаємодії з учасниками кримінального провадження);

10) система аудиту і внутрішнього контролю, засади захисту викривачів;

11) загальний порядок і підстави притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності;

12) зовнішній контроль за діяльністю органів правопорядку (зокрема парламентський, громадський контроль).

Уніфікація ключових засад діяльності названих вище органів дасть змогу усунути прогалини в законодавстві, уточнити місце цих органів у загальній системі органів державної влади і їхній статус, посилити гарантії їхньої незалежності, удосконалити систему взаємодії між цими органами для ефективнішого виконання основних функцій.